

De multiplier

De multiplier is het getal waarmee de stijging van de autonome grootheid vermenigvuldigd moet worden om de stijging van Y te krijgen.

Voorbeeld:

In een land neemt de autonome consumptie toe met 20 mld.

Het gevolg hiervan is dat de productie in dit land met 20 mld zal stijgen.

Het gevolg daarvan is echter dat de consumptie (niet de autonome maar de geïnduceerde) nog verder zal stijgen.

Dit betekent dat de productie nog verder zal stijgen.

Hierdoor zal de consumptie weer stijgen.

Etc, etc.

Als we weten hoe hoog de multiplier is kunnen we uitrekenen hoe groot de uiteindelijke stijging van Y zal zijn.

Bij een multiplier van 2 is dat 40 mld.

Dit betekent dat door de eerste stijging van C (de autonome stijging) met 20 mld de productie uiteindelijk met 40 mld toeneemt.

Op het examen zal je niet gevraagd worden de multiplier zelf te berekenen. Wel moet je weten wat de factoren zijn die de hoogte van de multiplier bepalen.

Om dat goed te zien is het voorbeeld met Sami en John wellicht instructief.

Het model is als volgt opgebouwd:

Sami maakt zoveel broodjes als er worden gevraagd.

John vraagt 2 broodjes + de helft van de broodjes die Sami maakt.

Hoeveel broodjes maakt Sami?

Antwoord: 4 broodjes

De twee broodjes die John vraagt noemen we zijn autonome consumptie. De broodjes die John vraagt omdat Sami broodjes maakt noemen we zijn geïnduceerde consumptie.

De multiplier in dit model is 2.

Stel dat Martin nu ook een broodje bij Sami koopt. De rest blijft zoals het was.

Hoeveel broodjes gaat Sami nu maken?

Antwoord: 6

Stel dat Lotte er nu ook twee koopt. De rest blijft hetzelfde.

Hoeveel broodjes maakt Sami?

Antwoord: 8

Stel dat John zuiniger wordt. Hij neemt nog steeds de twee broodjes die hij eerst ook nam maar nu neemt hij daarnaast $\frac{1}{3}$ van het aantal broodjes dat Sami maakt.

Hoeveel broodjes maakt Sami?

Antwoord: 6

De multiplier is nu 1,5

John wordt niet alleen zuiniger hij gaat voortaan $\frac{1}{4}$ van het aantal broodjes dat Sami maakt bij de Ooievaar kopen.

Dit betekent dat John dus twee broodjes koopt + $\frac{1}{3}$ van het aantal broodjes dat Sami maakt maar $\frac{1}{4}$ van het aantal broodjes dat Sami maakt koopt hij niet bij haar.

Hoeveel broodjes maakt Sami?

Antwoord: 4,36

Het model ziet er nu zo uit:

$$J = \frac{1}{3} Pr + 2$$

$$M = 1$$

$$L = 1$$

$$J_{import} = \frac{1}{4} Pr$$

De totale vraag bij Sami is nu:

$$V = \frac{1}{3} Pr - \frac{1}{4} Pr + 4$$

$$V = \frac{1}{12} Pr + 4$$

Sami produceert wat er wordt gevraagd:

$$Pr = \frac{1}{12} Pr + 4$$

$$\frac{11}{12} Pr = 4$$

$$Pr = 4,36$$

J = consumptie van John

Pr = productie van Sami

M = consumptie van Martin (overheid)

L = consumptie van Lotte (export)

J_{import} = broodjes die John bij de Ooievaar koopt

V = de vraag naar broodjes bij Sami

Omdat John zich in zijn eetlust nog wel laat leiden door de productie van Sami maar deze broodjes vervolgens voor een deel bij de Ooievaar haalt, is de productie van Sami gedaald. De multiplier is kleiner geworden.